

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت بهداشت

دستورالعمل مراقبت مسافران

مشکوک به ابتلا به بیماری کرونا (کووید-۱۹)

در مبادی مرزی رسمی هوایی و دریایی جمهوری اسلامی ایران

Operational Instruction

دستورالعمل اجرایی

ویرایش ۰۲- اسفند ماه ۹۹

۲nd Edition -Feb ۲۰۲۱

سوابق تغییرات

این دستورالعمل در کارگروهی به ریاست معاون بهداشت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و با عضویت معاون حمل و نقل وزارت راه و شهرسازی و معاون کنسولی، مجلس و ایرانیان وزارت امور خارجه تدوین گردیده است. (با مشارکت سازمان هواپیمایی کشوری و سازمان بنادر و دریانوردی)

هرگونه مصوبه و ابلاغیه بر مبنای همین دستورالعمل انجام می‌گیرد. دستگاههای ذیربط در سایر وزارتخانه ها و دانشگاههای علوم پزشکی ملزم هستند صرفاً بر اساس این دستورالعمل اقدام نمایند. در صورت نیاز به هر گونه تغییر به اقتضای شرایط منطقه‌ای و استانی، ملاحظات جدید پس از طرح در کارگروه و در قالب ویرایش جدید از طریق سلسه مراتبی که در بند ۵ چارچوب دستورالعمل ذکر شده ابلاغ و عملیاتی می‌گردد.

نوع تغییر	تاریخ تغییر	صفحات تاثیر پذیرفته از تغییر
ویرایش ۰۱	بهمن ۱۳۹۹	-
ویرایش ۰۲	اسفند ۱۳۹۹	کل صفحات

فهرست مندرجات

- ۱- کلیات ۳
- ۲- مقدمه ۵
- ۳- چارچوب اجرایی دستورالعمل ۶
- ۴- ضوابط و دستورالعمل اجرایی پذیرش مسافران بین المللی هوایی و دریایی ۸
 - ۴-۱- پذیرش مسافران در فرودگاه/بندر کشور مبدا ۸
 - ۴-۲- پذیرش مسافران در فرودگاه/بندر مقصد در کشور ۹
 - ۴-۳- قرنطینه ۱۰
 - ۴-۴- هزینه های تست و اقامت ۱۱
 - ۴-۵- الزامات مراقبتی و بهداشتی ۱۱
 - ۴-۶- لیست کشورها ۱۳

۱- کلیات

در اجرای مصوبات ستاد ملی مدیریت بیماری کرونا و الزامات سازمان جهانی بهداشت WHO و با هدف افزایش اقدامات پیشگیرانه در جلوگیری از شیوع ویروس کرونا در کشور و روز آمد کردن پروتکل های بهداشتی مربوطه براساس یافته های علمی این دستورالعمل به اجرا گذاشته می شود.

۱-۱ هدف

هدف از تدوین این دستورالعمل ، ایجاد و مستند نمودن یک روش یکنواخت و مشخص جهت اقدامات پیشگیرانه در جلوگیری و کنترل شیوع ویروس کرونا در کشور از طریق مبادی مرزی رسمی هوایی و دریایی می باشد.

۲-۲ تعاریف

در این شیوه نامه، واژه های زیر در معانی مشروح مربوطه به کار می روند:

- **سازمان جهانی بهداشت (WHO):** سازمان جهانی بهداشت که یکی از سازمانهای تخصصی سازمان ملل متحد محسوب می گردد.
- **فرودگاه:** کلیه فرودگاه های کشور که تردد مسافران بین المللی هوایی در آنها صورت می گیرد و راهبری آن بر عهده سازمان هواپیمایی کشوری است.
- **بندر:** کلیه پایانه های مسافری دریایی کشور که تردد مسافران بین المللی دریایی در آنها صورت می گیرد و تحت مدیریت سازمان بنادر و دریانوردی کشور اداره می شود.
- **شرکت حمل کننده:** کلیه شرکت های هواپیمایی و شرکت های حمل و نقل دریایی که نسبت به جابجایی مسافران اقدام می کنند.
- **کشورها با شرایط ویژه:** کشورهایی که وضعیت شیوع ویروس کرونا در آنها در حالت بحرانی است و پذیرش مسافر مستقیم و غیرمستقیم مبتنی بر شرایطی است که وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اعلام می کند.
- **کشورهای پرخطر:** کشورهایی که وضعیت شیوع کرونا در آنها در حالت پرخطر است و پذیرش مسافران مستقیم و غیرمستقیم از مبدا این کشورها با تشدید مراقبت های بهداشتی صورت می پذیرد.

- سایر کشورها: کشورهایی که در گروه کشورهای با شرایط ویژه پرخطر قرار نداشته باشند.
- تست PCR: تست ملکولی که برای تشخیص کرونا به کار برده می شود و نتیجه تست طی حداقل ۲۴ تا ۴۸ ساعت بعد آماده می گردد.
- تست رپید (سریع): تست تشخیص آنتی ژن کرونا به روش سریع می باشد که نتیجه آن طی ۲۰ دقیقه آماده می گردد.

۲- مقدمه:

ویروس‌ها جهش می‌یابند و این جهش هنگام تکثیر و با هدف سازگار شدن با محیط روی می‌دهد. تاکنون جهش‌های متعددی در نوع جدید ویروس کرونا موسوم به «کرونا ویروس سندرم حاد تنفسی ۲» گزارش شده است که اغلب تبعاتی در شیوه مقابله با آنها به همراه نداشته است؛ به عبارت دیگر اکثر این جهش‌ها قدرت و قابلیت انتشار ویروس را تغییر نمی‌دهند. ولی نوع جهش یافته موسوم به انگلیسی از قابلیت انتشار بسیار بالاتری برخوردار است. از این رو سازمان بهداشت جهانی (WHO) توصیه به اقدامات تشدید یافته جهت افزایش تمهیدات کنترلی به سطحی بیش از پیش نموده است. این دستورالعمل با توجه به شرایط موجود و سیر اپیدمیولوژیک بیماری کووید-۱۹ و همچنین توصیه‌های بین‌المللی و نظرات صاحب‌نظران بهداشتی و حوزه راه و ترابری و امور خارجه کشور تهیه گردیده است و در طول زمان با توجه به شرایط و رخدادهای جدید به روزرسانی شده و مورد بازنگری قرار می‌گیرد. به منظور ایجاد وحدت رویه پس از تدوین و تصویب پروتکل‌های بهداشتی توسط وزارت بهداشت، مفاد دستورالعمل اجرای پروتکل در کارگروه مشترک تدوین شده و نسخه نهایی آن از طریق وزارت بهداشت به سایر وزارتخانه‌های ذینفع ابلاغ و از طریق هر وزارتخانه متبوع در اسرع وقت به سازمانها و دستگاه‌های ذیربط منعکس خواهد شد. کلیه بخش‌نامه‌ها و دستورالعمل‌ها اجرایی قبلی برای پذیرش مسافران در مبادی مرزی هوایی و دریایی که در این رابطه صادر گردیده است پس از ابلاغ دستورالعمل فعلی لغو می‌گردد.

۳- چارچوب اجرایی دستورالعمل:

۱- این دستورالعمل توسط کلیه ذینفعان انجام سفرهای بین‌المللی هوایی و دریایی در بخش مسافری لازم الاجرا است.

۲- برقراری سفرهای مستقیم از/به کشورهای با شرایط ویژه و همچنین پذیرش مسافر غیرمستقیم از مبدا این کشورها توسط شرکت های حمل کننده تابع شرایط اعلام شده توسط وزارت بهداشت، درمان است.

۳- پذیرش مسافران از کشورهای پرخطر و سایر کشورها بر اساس مفاد مختص هر یک در این دستورالعمل بلامانع است.

۴- مسافرانی که واکسن کووید ۱۹ را دریافت کرده اند نیز مشمول کلیه شرایط تعیین شده در بخش های ۶گانه ضوابط و دستورالعمل اجرایی پذیرش مسافران بین‌المللی هوایی و دریایی مندرج در قسمت چهارم این سند می باشند.

۵- پس از هرگونه به‌روزرسانی بر فرآیندهای این سند، نسخه جدید نهایی با عنوان ویرایش (شماره/نام ماه/سال) می بایست از طریق و با تاکید بر حفظ ترتیب مراحل زیر، اجرایی گردد:

گام اول: ارسال ویرایش جدید از سوی وزیر یا معاون بهداشت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به وزیر و یا معاون حمل و نقل وزارت راه و شهرسازی و وزیر و یا معاون کنسولی، مجلس و ایرانیان وزارت امور خارجه

گام دوم: ابلاغ ویرایش جدید توسط وزارت راه و شهرسازی به سازمان هواپیمایی کشوری و سازمان بنادر و دریانوردی

گام سوم: صدور اطلاعیه هوایی بین‌المللی (نوتام) توسط سازمان هواپیمایی کشوری و صدور اطلاعیه بین‌المللی به دول همکار در حمل و نقل دریایی از طریق هماهنگی و همکاری سازمان بنادر و دریانوردی و وزارت امور خارجه در سریعترین زمان ممکن

گام چهارم: ابلاغ ویرایش جدید توسط معاونت بهداشت به دانشگاه های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی جهت اجرای دستورالعمل در پایگاه های مراقبت بهداشت مرزی در فرودگاه ها و بنادر

تبصره: به منظور تسریع در اقدامات اجرایی برای کشورهای شرایط ویژه، با هماهنگی اعضای کارگروه، ابلاغ اقدامات به پایگاه های بهداشت مرزی همزمان با صدور اطلاعیه های بین المللی بلامانع است.

۶- در صورت نیاز لیست کشورهای پرخطر توسط وزارت بهداشت به روز رسانی و ابلاغ می شود و محدودیت های اعمال شده در فاصله زمانی ۳ روز بعد از اعلام بین المللی از سوی جمهوری اسلامی ایران، قابلیت اجرا توسط پایگاه های مراقبت بهداشت مرزی را خواهد داشت.

تبصره: اعمال محدودیت برای کشورهای با شرایط ویژه، از این شرایط مستثنی است و به صورت جداگانه و حسب شرایط، توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اعلام می شود.

۴- ضوابط و دستورالعمل اجرایی پذیرش مسافران بین‌المللی هوایی و دریایی

۴-۱- پذیرش مسافران در فرودگاه/بندر کشور مبدا:

۱- کلیه اتباع ایرانی و خارجی (بالای ۸ سال) اعم از عادی، دیپلمات و ... که قصد سفر به جمهوری اسلامی ایران را دارند، ملزم به ارائه گواهی تست مولکولی (RT-PCR) منفی از نظر کووید ۱۹ (ویروس کرونا) با مدت اعتبار حداکثر ۹۶ ساعت از آزمایشگاه‌های مورد تایید وزارت بهداشت کشور مبدا به زبان انگلیسی یا مورد تایید کنسولگری، پیش از سوار شدن به هواپیما/شناور در فرودگاه/بندر مبدا می‌باشند.

تبصره: شرکت حمل‌کننده ملزم به دریافت و راستی‌آزمایی نتیجه تست مربوطه مسافر در کانتر پذیرش در مبدا می‌باشد.

۱-۱ لیست آزمایشگاه‌های معتبر در کشورهای خارجی توسط وزارت امور خارجه و بطور رسمی از وزارت بهداشت کشور مبدا اخذ و ضمن به روز رسانی دوره ای و اطلاع رسانی در وبسایت سفارت ایران در کشور مبدا، در اختیار وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی و وزارت راه و شهرسازی قرار خواهد گرفت. آزمایشگاه‌های خارج از کشور موظفند یک نسخه از جواب آزمایش را به مسافر، یک نسخه الکترونیکی به شرکت حمل‌کننده مربوطه و یک نسخه را به کنسولگری ایران در کشور مبدا ارسال نمایند. کنسولگری‌ها باید جوابیه دریافتی از آزمایشگاه‌ها را در اسرع وقت و قبل از انجام سفر مسافرین برای راستی‌آزمایی به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و پایگاه مراقبت بهداشت مرزی ارسال نمایند.

۲-۱ وزارت راه و شهرسازی موظف است نسبت به صدور اطلاعیه‌های بین‌المللی از طریق فرآیندهای موجود و مصوب و انعکاس لیست آزمایشگاه‌های مورد تایید به ذینفعان بخش هوایی و دریایی اقدام نماید. بدیهی است شرکت حمل‌کننده مسافر در مبدا، تنها مجاز به پذیرش مسافرانی خواهد بود که گواهی تست مولکولی (RT-PCR) منفی آنها از نظر کووید ۱۹ (ویروس کرونا) از یکی از آزمایشگاه‌های اعلام شده صادر شده باشد.

۳-۱ در صورتی که نتایج برگه‌های آزمایش به زبانی غیر از انگلیسی صادر شده باشد، نتیجه آزمایش می‌بایست صرف نظر از مثبت یا منفی بودن توسط کنسولگری توضیح داده شده و ممه‌ور گردد و به مسافران تحویل داده شود.

۲- خود اظهاری نامه عدم ابتلا به کووید ۱۹ که در فرودگاه/بندر مبدا توسط شرکت حمل کننده به مسافر تحویل داده می شود، توسط مسافر به دقت تکمیل و تحویل نماینده شرکت حمل کننده می گردد. فرم تعهد مسافر پس از ورود به کشور بلافاصله باید در اختیار مسئول پایگاه مراقبت بهداشتی مرزی قرار گیرد.

۲-۴ پذیرش مسافران در فرودگاه/بندر مقصد در کشور:

۱- کلیه مسافران هنگام ورود به فرودگاه/بندر مقصد و پیش از گذرنامه، ملزم به ارائه گواهی تست مولکولی (RT-PCR) منفی از نظر کووید ۱۹ (ویروس کرونا) به نمایندگان مستقر در پایگاه مراقبت بهداشت مرزی و قرار گرفتن تحت غربالگری (مراقبت سندرمیک و تب سنجی) توسط آنها می باشند.

۲- آزمایش مجدد تست مولکولی (RT-PCR) در بدو ورود به کشور و در فرودگاه/بندر مقصد در شرایط زیر انجام می شود:

۱-۲ مسافران مستقیم/غیرمستقیم بالای ۸ سال که از مبدا کشورهای پرخطر سفر کرده و یا از آن کشورها به عنوان نقطه ترانزیتی (با اقامت بیش از ۴ ساعت) استفاده کرده اند.

۲-۲ مسافران ورودی از مبدا سایر کشورها که در غربالگری و مراقبت سندرمیک به عمل آمده در مرز ورودی علامت دار و یا مشکوک باشند.

تبصره: اخذ تست مجدد از مسافران کشورهای با شرایط ویژه، تابع شرایط خاص اعلامی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است.

۳-۴- قرنطینه:

اعزام به قرنطینه پس از ورود به کشور در شرایط زیر انجام می شود:

۱- قرنطینه ۱۴ روزه در محل اسکان شخصی: کلیه مسافرین ورودی بدون علامت و دارای تست منفی RT-PCR

از نظر کووید-۱۹، باید آدرس دقیق محل اسکان شخصی (قرنطینه ۱۴ روزه) خود را که در فرم تعهد مسافر در مبدا تکمیل شده (فرم پیوست) به همراه شماره های تماس تلفنی در دسترس، اعلام نموده باشند و پس از گذر از بخش گذرنامه، بدون استفاده از وسیله نقلیه عمومی گروهی از جمله اتوبوس یا مینی بوس به محل قرنطینه ۱۴ روزه خود عازم شود. ضمناً می بایست اطلاع رسانی به مسافرین در خصوص عدم استفاده از وسایل نقلیه عمومی گروهی به نحو شایسته در مبدا و توسط شرکت های حمل کننده به عمل آید.

برای مسافران ورودی از کشورهای پرخطر مجدداً ۳ تا ۵ روز پس از ورود به کشور، در همان محل قرنطینه، نمونه تنفسی جهت انجام تست RT-PCR توسط تیم مراقبت رهگیری تماس یافتگان متعلق به پایگاه بهداشتی پوشش دهنده منطقه ی محل قرنطینه ایشان، اخذ شده و بطور ایمن بلافاصله جهت بررسی به آزمایشگاه ارسال می گردد.

۲- قرنطینه افراد دارای علائم در بیمارستان، محل اسکان شخصی یا هتل: مسافرانی که دارای علائم و مشکوک

به بیماری کووید-۱۹ باشند یا تست مجدد آنها در فرودگاه/بندر مثبت شده باشد، توسط تیم مراقبت بهداشت مرزی برای ایزوله یا قرنطینه به بیمارستان، منزل یا هتل (به تشخیص تیم مراقبت بهداشتی مرزی) هدایت می شوند و مشخصات آنها در سامانه های الکترونیک مربوطه ثبت شده و به تیم مراقبت رهگیری تماس یافتگان (CT) پایگاه بهداشتی پوشش دهنده منطقه ی محل زندگی در شهرستان محل ایزوله ۱۴ روزه ایشان (اقامت/بستری) اطلاع داده می شود. بررسی تماس یافتگان طبق دستورالعمل ابلاغی مرکز مدیریت بیماری های واگیر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (اجرایی در گام چهارم مبارزه با کووید-۱۹) انجام خواهد گرفت. وزارت راه و شهرسازی موظف به تامین فضای قرنطینه موقت در محل فرودگاه/بندر جهت ایزوله کردن افراد مشکوک به ابتلا، تا زمان انتقال به قرنطینه می باشد.

۳- دیپلمات ها، مامورین و نمایندگان سازمانهای بین المللی، مشمول کلیه شرایط مطرح شده در دستورالعمل

برای پذیرش در مبدا و مقصد می باشند، با این تفاوت که در صورتی که دارای علائم بالینی و یا مشکوک به

بیماری تشخیص داده شوند بلافاصله به محل اقامت رسمی کشور متبوع خود در اختیار سفارت آن کشور برای ایزولاسیون و قرنطینه اعزام می گردند.

۴- در صورتی که بنا به شرایط خاص اعلام شده از سوی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، نیاز به اعزام مسافران به هتل باشد، وزارت راه و شهرسازی موظف به هماهنگی و برنامه ریزی با هتلها می باشد.

۴-۴- هزینه های تست و اقامت:

۱- هزینه تست مولکولی (RT-PCR) در کلیه فرودگاه ها و بنادر کشور یکسان و برابر تعرفه تعیین شده توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (دلار یا ریال) بوده و پرداخت آن به عهده مسافران است.

۲- پرداخت هزینه های اقامت در هتل تا مدت زمان تعیین شده توسط وزارت بهداشت، بر عهده مسافران است.

۳- وزارت راه و شهرسازی موظف است از حضور نمایندگان صرافی در محل فرودگاه/بندر و پیش از گذرنامه اطمینان حاصل نماید و هماهنگی های لازم را با هتل ها و مراکز اقامتی انجام دهد.

۴-۵- الزامات مراقبتی و بهداشتی

۱- اجرای موازین کنترل عفونت در برخورد با این بیماران به صورت سختگیرانه مورد تاکید قرار گیرد.

۲- کلیه تماس یافتگان با مسافران مشکوک به بیماری یا مبتلا، توسط تیم های مراقبت رهگیری تماس یافتگان، تحت ردیابی و پیگیری دقیق و نمونه گیری با تست سریع آنتی ژنی (RDT) قرار گیرند (از نمونه گیری زودهنگام اطرافیان در قبل از ۴۸ ساعت اول تماس با بیمار، خودداری شود زیرا می تواند منفی کاذب شود)

۳- افرادی که تست سریع آنتی ژنی (RDT) آنها مثبت شود، نیاز به رعایت ایزوله بر اساس دستورالعمل دارند و از حضور در محل کار و جامعه اکیدا منع گردند. نظارت بر صحت ایزوله این بیماران بسیار اهمیت دارد و نقض مقررات ایزوله، تهدید کننده امنیت سلامت جامعه تلقی می گردد.

۴- تماس یافتگانی که تست RDT آنها منفی می شود، در بازه زمانی ۲ تا ۴ روز بعد مجدداً نمونه گیری و تست RDT شوند و در صورت مثبت شدن ایزوله شده و در صورت منفی شدن در نوبت دوم، دوره قرنطینه برای ۱۴ روز ادامه خواهد یافت.

۵- در صورتی که افسر گذرنامه در بررسی گذرنامه و مستندات مسافر متوجه شود که در عرض ۱۴ روز گذشته در یکی از کشورهای مشمول دستورالعمل حضور داشته است، موظف است مسافر را برای بررسی بیشتر به پایگاه مراقبت بهداشتی مرزی هدایت نماید.

۶- نظارت بر حسن اجرای ایزوله، قرنطینه، نمونه گیری و حمل ایمن نمونه، ثبت و گزارش دهی موارد مشکوک و مسافران وارده مشمول این دستورات، برعهده معاون بهداشت دانشگاه/رئیس مرکز بهداشت شهرستان (مدیر مبارزه با بیماری ها) در شهرستان های محل اسکان مسافران و شهرستان های دارای مبادی مرزی هوایی و دریایی می باشد.

۷- تمامی نمونه هایی که با تست ملکولی RT-PCR از نظر کووید ۱۹ (ویروس کرونا) مثبت شوند، جهت بررسی سکنس ویروسی و واریانت جدید سارس-۲، به آزمایشگاه انستیتو پاستور ایران (یا سایر آزمایشگاه های منتخب بر اساس اعلام وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی) ارسال خواهد شد.

۸- به منظور پاسخگویی به تقاضا و کاهش زمان ایستایی مسافران در فرودگاه/بندر، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی بر اساس حجم تردد و ترافیک هر یک از پایانه ها، نسبت به افزایش نیروهای بهداشت در پایانه های مرزی اقدام می کند.

۴-۶- لیست کشورها

فهرست کشورها در صورت لزوم به صورت دوره ای به روز رسانی و اعلام خواهد شد.

بدیهی است بنا به ضرورت و اقتضای شرایط، وضعیت پذیرش مسافران از مبدا کشورها با شرایط ویژه، بصورت جداگانه ابلاغ می گردد.

۱- لیست کشورهای با شرایط ویژه:

انگلستان، آفریقای جنوبی، آنگولا، آرژانتین، بولیوی، بوساوانا، برزیل، بوروندی، کیپ ورد، شیلی، کلمبیا، جمهوری دموکراتیک کنگو، اکوادور، اسواتینی، گینه فرانسوی، لسوتو، گویان، مالاوی، موریتانی، موزامبیک، نامیبیا، پاناما، پاراگوئه، پرو، رواندا، سیشیل، سورینام، تانزانیا، اوروگوئه، ونزوئلا، زامبیا، زیمباوه

وضعیت پذیرش مسافران کشورهای با شرایط ویژه: مسافران مستقیم یا غیرمستقیم به مقصد ایران که

ظرف حداکثر دو هفته قبل از موعد سفر، بیش از ۴ ساعت در یکی کشورهای فوق الذکر با شرایط ویژه اقامت داشته اند، تا اطلاع ثانوی امکان ورود به جمهوری اسلامی ایران را ندارند و پذیرش آنها در فرودگاه/بندر کشور مبدا ممنوع است.

۲- کشورهای پرخطر: کلیه کشورهای قاره اروپا

۳- سایر کشورها: کلیه کشورهایی در گروه کشورهای با شرایط ویژه و پرخطر نباشند.